

วิธีการผสมเทียมแม่สุกร

ในปัจจุบันเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร มักจะใช้วิธีการผสมเทียมแม่สุกรมากกว่าการผสมแบบธรรมชาติ เนื่องจากเป็นวิธีที่สะดวก และรวดเร็ว ช่วยทำให้ยีนดีจากพ่อพันธุ์แพร่กระจายได้เร็ว น้ำเชื้อจากพ่อพันธุ์ที่ดี 1 ตัว สามารถผสมแม่สุกรได้ 8-10 ตัว ช่วยแก้ปัญหาในด้าน การผสมพันธุ์ เช่น ความสมบูรณ์พันธุ์ต่ำ (Low fertility) ความไม่ยอมผสมพันธุ์ (Low libido) หรือปัญหาเรื่องขาเสีย ขาอ่อน ขนาดของพ่อพันธุ์ และแม่พันธุ์ที่แตกต่างกัน แต่วิธีในการผสมเทียมต้องมีข้อระมัดระวัง คือ การผสมเทียมหากมีการปฏิบัติไม่ถูกต้อง หรือขาดการรักษาความสะอาด ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เกิดการแพร่กระจายของเชื้อโรคได้ และที่สำคัญอาจจะส่งผลทำให้อัตราการผสมติดลดลงอีกด้วย

การผสมสุกรแม่พันธุ์ สามารถผสมเทียมสุกรแม่พันธุ์ มีหลักการในการผสม ดังนี้

- **แม่สุกรสาว** ควรผสมทันทีที่พบการเป็นสัด และทำการผสมซ้ำหลังจากผสมรอบแรก 12 ชั่วโมง
- **แม่สุกรนาง** ควรผสมครั้งแรกหลักจากตรวจพบอาการเป็นสัด (ยืนนิ่ง) แล้ว 12 ชั่วโมง จากนั้นจึงผสมซ้ำหลังจากผสมรอบแรก 12 ชั่วโมง

การตรวจการเป็นสัด

ใช้พ่อพันธุ์ที่มีความคิดดี ตรวจ 2 ครั้ง เข้า-เย็น หรือเมื่อใช้น้ำหนักกดทับบริเวณหลัง และสะโพกสุกรจะแสดงอาการยืนนิ่ง แม่สุกรที่เป็นสัดจะแสดงอาการกระวนกระวายไม่นอน, กินอาหารลดลง, พยายามปิ้นขี้สุกรตัวข้างเคียง, อวัยวะเพศบวมแดงมีน้ำเมือกหล่อลื่นช่องคลอด

ภาพที่ 1 แสดงวิธีการตรวจการเป็นสัดในแม่สุกร

ขั้นตอนการผสมเทียม

การผสมเทียมเริ่มโดยการทำความสะอาดบริเวณปากช่องคลอดด้วยน้ำสะอาด หรือน้ำเกลือ

สอดท่อผสมเทียมเข้าไปเอียงทำมุม 45 องศากับแนวนอน เพื่อป้องกันไม่ให้ท่อผสมเทียมเข้าไปในท่อปัสสาวะ ซึ่งการสอดท่อผสมเทียมจะหมุนทวนเข็มนาฬิกา เพื่อให้เกลียวของท่อผสมเทียมเข้าไปล็อกอยู่ที่บริเวณคอมคลูก

ลองดึงออกเบาๆ จะรู้สึกว่ามีคดหนึบ ๆ แสดงว่าท่อผสมเทียมล็อกที่บริเวณคอมคลูกแล้ว หลังจากนั้นต่อหลอดน้ำเชื้อเข้ากับปลายท่อผสมเทียม ระยะเวลาที่ปล่อยน้ำเชื้อให้หมดใช้ระยะเวลา 3-5 นาที

- ปล่อยให้ น้ำเชื้อถูกดูดเข้าร่วมกับการกระตุ้นแม่สุกรในขณะผสมเทียม เช่น ใช้ฟ่อสุกรมาขึ้นอยู่ค้ำหน้ากรงของแม่สุกร เพื่อให้แม่สุกรได้กลิ่น ได้เห็น และได้ยินเสียงของฟ่อสุกร จะทำให้แม่สุกรขึ้นนิ่ง และหลั่งฮอร์โมนออกซิโทซิน (Oxytocin) ออกมาเพื่อทำให้กล้ามเนื้อมดลูกเกิดการบีบตัวดูดเอาน้ำเชื้อเข้าไปยังมดลูก
- อาจจะมีการใช้กระสอบบรรจุทรายหนัก 10-15 กก. วางทับหลังแม่สุกรขณะผสม หรือให้คนขึ้นนั่งขณะผสม และควรใช้มือลูบที่บริเวณสีข้าง หรือราวนมไปมาช้า ๆ เพื่อกระตุ้นการบีบตัวของมดลูก หลังจากนั้นน้ำเชื้อหมดหลอด ให้คาท่อผสมเทียมไว้ 10-15 นาที แล้วค่อยดึงออก

เอกสารอ้างอิง

สำนักเทคโนโลยีชีวภาพการผลิตปศุสัตว์. 2563. **การจับสัดและการผสมเทียมเบื้องต้น**. คู่มือการผลิตน้ำเชื้อสุกร. กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

ศูนย์วิจัยและพัฒนาสุกร (Swine Research and Development Center). 2561. **การผสมเทียมสุกร**. สำนักพัฒนาพันธุ์สัตว์ กรมปศุสัตว์. สุวรรณฯ พรหมทอง. **การผสมเทียมสุกร**. การทำฟาร์มสุกร (SWINE FARM MANAGEMENT). สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะวิทยาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.